

اسحاق جهانگیری

از دلار ۴۰۰۰ تومانی تا فسادهای میلیون دلاری در شرکت فولاد مبارکه اصفهان

پرده برداری
از حقایق ناگفته

بررسی شبکه اداری
و مالی برادران
جهانگیری در
ساختار قدرت در
جمهوری اسلامی

رابطه نزدیک
خانواده جهانگیری
با قاسم سلیمانی

بررسی شبکه اداری و مالی برادران جهانگیری در ساختار قدرت در جمهوری اسلامی

فرضیه تحقیق:

از رابطه نزدیک خانواده اسحاق جهانگیری با قاسم سلیمانی، فرمانده پیشین سپاه قدس برای نفوذ بر ساختارهای قدرت و تسهیل فساد این خانواده استفاده شد. سیاست "دلار جهانگیری" برای هدایت وجوه و مبالغ به شبکه‌های شبه‌دولتی خاص و شرکت‌های زنجیره‌ای برای منافع شخصی و سیاسی، مورد دستکاری و سوءاستفاده قرار گرفت. ظهور مهدی جهانگیری در امپراتوری گردشگری سمگا و نقش او در ستاد اقتصادی پس از تحریم‌های جهانی علیه جمهوری اسلامی، اقدام‌هایی مهم و تعیین‌کننده برای استفاده از فرصت‌های تجاری ناشی از تحریم‌ها برای انباشت ثروت شخصی اعضای این خانواده بوده است.

یکم) یافته‌ها:

۱. یافته‌های اصلی

این تحقیق به شواهد و مدارکی دست یافت که نشان می‌دهد برادران جهانگیری از موقعیت خود در ساختار جمهوری اسلامی سوءاستفاده کرده‌اند. اسحاق جهانگیری به فساد اداری و مهدی جهانگیری به فساد اداری و اقتصادی متهم شده‌اند. گفته می‌شود اسحاق جهانگیری از موقعیت خود برای دستیابی به املاک و مستغلات با قیمت‌های کمتر از بازار و ارزش واقعی سوءاستفاده کرده و در برخی از پرونده‌های مهم فساد نقش داشته است. از سوی دیگر، پرونده مهدی جهانگیری در زمینه فساد شامل قراردادهای تجاری مبهم مربوط به شرکت‌های او و اتهامات اختلاس است.

۲. معرفی:

حسن جهانگیری، پدر مهدی و اسحاق جهانگیری، کارگر معدن در منطقه اسفندقه در نزدیکی شهرستان جیرفت در استان کرمان بود که بعدها به استخدام اداره کشاورزی سیرجان درآمد و همان‌جا بازنشسته شد.

مهدی، اسحاق، ابراهیم، یعقوب و محمد فرزندان حسن جهانگیری هستند. از بین آنها محمد در سال ۱۳۵۹ و یعقوب در سال ۱۳۶۳ در جریان جنگ ایران و عراق کشته شدند و سه برادر دیگر یعنی اسحاق، مهدی و ابراهیم در فعالیت‌های سیاسی و اقتصادی در جمهوری اسلامی نقش داشته‌اند.

زندگی اسحاق جهانگیری ترکیبی از نقاط عطف شخصی، تلاش‌های سیاسی و چالش‌هایی است که هویت و موقعیت واقعی او را آشکار می‌کند. بیابید عمیق‌تر در داستان او کاوش کنیم و او را فراتر از گزارش‌های معمول مورد بررسی قرار دهیم.

اسحاق جهانگیری (نام کامل: اسحاق جهانگیری کوهشاهی) زاده ۲۰ دی ۱۳۳۶ در شهر بافت است. او فارغ‌التحصیل رشته فیزیک از دانشگاه کرمان در مقطع لیسانس و مهندسی صنایع از دانشگاه صنعتی شریف در مقطع ارشد است. اسحاق جهانگیری در سال ۱۳۵۸ به عنوان مسئول جهاد سازندگی شهرستان جیرفت مشغول به کار شد و سال ۱۳۶۳ در جهاد کشاورزی فعالیت کرد (جایی که توانست با آمال و آرزوهای مردم محلی آشنا شود و اعتماد آنها را جلب نماید) تا اینکه در دومین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی توانست به نمایندگی از جیرفت وارد مجلس شود. جهانگیری همچنین توانست در سومین دوره مجلس شورای اسلامی بار دیگر به مجلس راه یابد.

وی در حال حاضر عضو هیئت علمی بنیاد باران نزدیک به سیدمحمد خاتمی، رئیس‌جمهور پیشین و اصلاح طلب در جمهوری اسلامی است؛ رویکردی که نزدیکی او به گروه موسوم به اصلاح‌طلبان در حکومت ایران را آشکار می‌کند. علاوه بر این نقش پررنگ جهانگیری در تاسیس حزب کارگزاران نشان‌دهنده علاقه او به فعالیت سیاسی آشکار و پردامنه است. محمدحسین فرزند ارشد او دانش‌آموخته دکتری مدیریت زنجیره تامین است، او دو دختر به نام‌های هدی و فائزه دارد و محمدحسام، فرزند آخرش دانش‌آموز دوره دبیرستان است.

با این حال کارنامه اسحاق جهانگیری خالی از بحث و نقاط تاریک نیست. اتهامات علیه او مربوط به خرید املاک و مستغلات، بسیار جدی است، به ویژه اینکه او دارایی‌هایی را کمتر از ارزش واقعی در بازار به دست آورده است. این ادعاها بر صداقت جهانگیری سایه افکنده است.

علاوه بر این، افشاگری مصطفی میرسلیم مبنی بر بی‌توجهی جهانگیری به اصل ۴۴ که بر اصول بنیادی خصوصی‌سازی شرکت‌های دولتی در جمهوری اسلامی تأکید دارد، حکایت از سوءاستفاده‌های اداری احتمالی توسط جهانگیری دارد. چنین مسائلی شهروندان را به زیر سوال بردن اخلاق و انگیزه‌های صاحبان قدرت همچون اسحاق جهانگیری سوق می‌دهد.

مهدی جهانگیری، برادر اسحاق جهانگیری، یکی از چهره‌های شناخته‌شده در صحنه‌های اقتصادی و سیاسی جمهوری اسلامی ایران است. او با ادامه تحصیل در مقطع دکترا در رشته اقتصاد بین‌الملل، در گرایش مدیریت دولتی و بازرگانی، در دوره محمود احمدی‌نژاد به شهرت رسید. نقش تاثیرگذار وی به عنوان معاون سرمایه‌گذاری سازمان میراث فرهنگی و گردشگری با استعفای او در پی یک اتفاق جنجالی به اوج خود رسید. با این وجود، این سکوی پرشی برای دستاوردهای بزرگ‌تر برای مهدی جهانگیری بود که منجر به تأسیس «سمگا» در سال شد. مهدی جهانگیری، پس از استعفا، در سال ۱۳۸۸ شرکت خصوصی "سرمایه‌گذاری میراث فرهنگی و گردشگری ایران" (سمگا) را تأسیس کرد. سمگا، شرکت مادر تخصصی و بازوی اجرایی گروه مالی گردشگری در حوزه گردشگری و هتلداری است.

شرکت‌های وابسته به سمگا عبارتند از: بانک گردشگری، شرکت اقتصادی نگین گردشگری ایرانیان، شرکت فراگستر فدک اسپادان، شرکت توسعه گردشگری آریا زیگورات، مؤسسه مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران و شرکت زیر ساخت و توسعه سرمایه‌گذاری مهر و ماه. سمگا همچنین شرکت‌های لیزینگ گردشگری، سرمایه‌گذاری لقمان، ساختمانی تندیس تجارت باختر، توسعه مجتمعه‌های خدماتی و رفاهی پارس زیگورات و بهره‌برداری و تأمین هتل‌های رفسان را در زیرمجموعه خود دارد.

قابل ذکر است که مهدی تنها عضو از خانواده جهانگیری نیست که در حوزه گردشگری فعالیت می‌کند. تلاش‌های اسحاق جهانگیری، به‌ویژه در دوران معاونت ریاست‌جمهوری و دوازدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری، بازتاب جاه‌طلبی جمعی این خانواده برای گردشگری ایران است.

ابراهیم جهانگیری، پسر بزرگ خانواده جهانگیری است. وی متولد سال ۱۳۳۶ است. ابراهیم جهانگیری پیش از سال ۱۳۹۲ شهرت چندانی نداشت. وی جزء اولین مدیرانی بود که پس از ریاست‌جمهوری حسن روحانی در استان کرمان پست گرفت. در دولت اصلاحات معاون اداره کل آموزش و پرورش کرمان بود و در زمان دولت‌های نهم و دهم بازنشسته شد.

سوم) اقدام‌ها و ارتباط‌های مشکوک مرتبط با فساد

• اتهام‌ها علیه جهانگیری درباره خریدهای مشکوک املاک

در جریان بحبوحه مناظره‌های انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۱۳۹۶ در ایران، محمدباقر قالیباف، رئیس‌کنونی مجلس شورای اسلامی، یکی از کاندیداهای ریاست‌جمهوری بود. در جریان مناظره‌های انتخاباتی، توجه افکار عمومی به اسحاق جهانگیری و مشارکت او در خریدهای مشکوک املاک و مستغلات در حین تصدی مناصب دولتی معطوف شد. افشاگری‌های خیره‌کننده‌ای در صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران منتشر شد که نشان می‌داد جهانگیری املاک را با قیمت‌هایی بسیار کمتر از قیمت بازار خریداری کرده است.

این اتهامات زمانی اعتبار بیشتری پیدا کردند که گزارش‌های رسانه‌ها و خبرگزاری‌هایی مانند تسنیم (نزدیک به سپاه پاسداران) صحت این اتهام‌های را تأیید کردند و ماهیت مشکوک معاملات ملکی جهانگیری را افشا کردند.

• افشاگری از بی‌اعتنایی جهانگیری به اصول خصوصی‌سازی و اصل ۴۴

مصطفی میرسلیم یکی از چهره‌های قدیمی در جمهوری اسلامی و از اعضای فعلی مجمع تشخیص مصلحت نظام، در جریان مناظره‌های انتخابات ریاست‌جمهوری در سال ۱۳۹۶، جنبه‌ای بحث‌برانگیز از فعالیت‌های اسحاق جهانگیری را فاش کرد. میرسلیم فاش کرد که جهانگیری در دوران معاونت خود به اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، یعنی

چارچوب که اصول بنیادین خصوصی سازی را تعریف می کند، نادیده گرفته است. این افشاگری پرسش های فراوانی را در مورد نحوه اجرا و پایداری جهانگیری به رویکردها و سیاست های اساسی در دوران مختلف مسولیت های جهانگیری در سمت های مختلف اداری و اجرایی ایجاد می کند.

بررسی بیشتر اقدامات جهانگیری زمانی مطرح شد که احمد علی رضابابیگی، از اعضای کمیته تحقیق و تفحص سازمان خصوصی سازی گزارشی جامع ارائه کرد. در این گزارش به طیف وسیعی از تخلفات جهانگیری اشاره شده است که شیوه های قیمت گذاری نامنظم و عدم شفافیت در واگذاری مالکیت شرکت های مطرحی مانند «ایران ایرتور» و «کشت و صنعت مغان» را آشکار می کند.

این افشاگری ها مشکلات و کاستی های فراوانی را در روش ها و فرایندهای حاکمیتی و نظارتی پیرامون فرآیندهای خصوصی سازی در جمهوری اسلامی روشن می کند.

یکی دیگر از مصادیق سوءاستفاده اداری را می توان در شهادت اکبر اعلی، نماینده دوره ششم مجلس شورای اسلامی دانست. اعلی سال ۱۳۹۶ در اعتراض خود به اسحاق جهانگیری، وزیر صنعت در دوره اصلاحات فاش کرد که جهانگیری در سال ۱۳۸۱ بیش از ۳۱ میلیارد تومان پاداش به مدیران زیرمجموعه خود پرداخت کرده است.

• نقش اسحاق جهانگیری در ماجرای جنجالی ارز

در دوره مدیریت دولت دوازدهم از سال ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰، مبلغ خیره کننده ۶۶ میلیارد دلار در واحدهای ارزی ۴۲۰۰ تومانی برای مهار افزایش قیمت کالاهای اساسی اختصاص یافت. اسحاق جهانگیری، یکی از حامیان برجسته این طرح دولتی، نقشی محوری در این زمینه ایفا کرد به طوری که رسانه ها از این طرح به عنوان «دلار جهانگیری» نام می برند. با این حال، علیرغم تبلیغات اولیه، داده های آماری نشان می دهد که این سیاست نتوانست به اهداف مورد نظر خود دست یابد.

بخش قابل توجهی از این سرمایه ها به شبکه های شبه دولتی و بنگاه های غیراصولی راه یافت. به عنوان مثال، آستان قدس رضوی که تحت کنترل علی خامنه ای اداره می شود، طبق فهرست رسمی شرکت های دریافت کننده ارز، حدود ۵ میلیون یورو ارز دریافت کرده است. شایان ذکر است، از بین شرکت های بورسی، ۱۰ واحد با دریافت ۲۱ و نیم میلیون یورو به نرخ دولتی، ارز یارانه ای خود را برای واردات استفاده نکنند.

در جریان این سیاست جنجالی، نام مهدی جهانگیری، برادر اسحاق جهانگیری به عنوان یکی از ذینفعان طرح «دلار جهانگیری» مطرح شد. به طور تکان دهنده ای فاش شد که او ۸۴۷ هزار دلار «قاجاق ارز» داشته است.

پیامدهای این افشاگری ها نگرانی های جدی را در رابطه با کارآمدی و یکپارچگی سیاست «دلار جهانگیری» ایجاد می کند و بی نظمی ها و سوءاستفاده های احتمالی را در بخش های مختلف ساختار جمهوری اسلامی روشن می کند. نیاز به شفافیت و پاسخگویی در مدیریت بودجه عمومی با توجه به این ادعاها و اتهام ها به یک موضوع مبرم و مطالبه ای اجتماعی در میان اقشار مختلف ایران تبدیل شده است.

• افشاگری درباره فساد و اختلاس گسترده در مجتمع فولاد مبارکه با حضور چهره های سرشناس از جمله اسحاق جهانگیری

مجتمع فولاد مبارکه اصفهان به عنوان بزرگترین کارخانه تولید فولاد ایران و یکی از سودآورترین شرکت های کشور شناخته می شود. با این حال، افشای فساد، اختلاس و تخلفات مختلف در داخل این نهاد پرسود توجه و پوشش رسانه ای قابل توجهی را برانگیخته است.

در مردادماه سال ۱۴۰۱، گزارش تحقیقی کمیته تحقیق و تفحص، فساد گسترده در مجتمع فولاد مبارکه اصفهان را افشا کرد. این گزارش ۹۰ مورد «تخلف، انحراف و تحمیل خسارت» را به تفصیل تشریح کرد که در کمتر از سه سال حدود ۹۱ هزار و ۸۰۰ میلیارد تومان اختلاس به همراه داشته است. محمود واعظی (وزیر دولت روحانی)، اسحاق جهانگیری (معاون اول حسن روحانی)، عباس آخوندی (وزیر دولت روحانی)، محمد شریعتمداری (وزیر دولت روحانی)، از جمله

چهره‌های مطرح و شناخته‌شده‌ای هستند که نام آنها در این گزارش مفصل و حدوداً سیصد صفحه‌ای بارها به میان آمد؛ محمد عطریانافر (عضو شورای مرکزی حزب کارگزاران سازندگی)، مهدی کرباسیان (معاون سابق وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس هیئت مدیره ایمیدرو) و عباس رضایی (استاندار وقت اصفهان) از جمله دیگر چهره‌هایی هستند که نامشان در این به دفعات مطرح شد.

تخلفات انجام‌شده در مجتمع فولاد مبارکه نه تنها شامل اختلاس و تخصیص نادرست بودجه می‌شود، بلکه اعطای هدایا و همکاری تنگاتنگ با نهادهای دولتی مانند سازمان اطلاعات، سپاه پاسداران و شخصیت‌های سیاسی را نیز شامل می‌شود. این فعالیت‌های غیرقانونی بخش قابل توجهی از تخلفات درون شرکت را تشکیل می‌دهند که اعتبار آن را خدشه‌دار کرده و یکپارچگی آن را به خطر می‌اندازد.

شایان ذکر است اسحاق جهانگیری به دلیل رسوایی گسترده در شرکت فولاد مبارکه (MSC)، بزرگترین تولیدکننده فولاد در خاورمیانه، توجه عمومی را به خود جلب کرده است. گزارش مفصل ۲۹۶ صفحه‌ای مجلس شورای اسلامی، فساد مقامات ارشد این شرکت بزرگ در زمینه کلاهبرداری از سهامداران به ارزش ۳ و نیم میلیارد دلار را افشا کرد. اسحاق جهانگیری طی حکمی، وحید میرزایی بافتی، یکی از مدیران ارشد درگیر در این فعالیت‌های کلاهبرداری را منصوب کرد که به نوبه خود به جهانگیری میلیون‌ها دلار و خودروهای لوکس پاداش داد.

• افشای روابط عمیق میان خانواده اسحاق جهانگیری و قاسم سلیمانی

برجسته کردن رابطه نزدیک اسحاق جهانگیری و خانواده‌اش با قاسم سلیمانی، فرمانده بدنام نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، حائز اهمیت است. رابطه نزدیک دو هم‌استانی - اسحاق جهانگیری و قاسم سلیمانی - برای سال‌های طولانی ادامه داشته اما این نزدیکی زمانی بیشتر خودش را نشان داد و رسانه‌ای شد که «حاج قاسم» در اولین روز سال ۹۶ به دیدار مادر خانواده جهانگیری رفت و تصویر آن در شبکه‌های اجتماعی بازنشر داده شد. این عکس به روشنی به گمانه‌زنی‌ها درباره پیوند مستمر جهانگیری و خانواده‌اش با قاسم سلیمانی، و البته همکاری بین مهدی جهانگیری و نهادهای وابسته به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را تقویت کرد.

در آذرماه ۱۳۹۶، نامه اعتراض آمیزی که در کانال تلگرامی محمود احمدی نژاد منتشر شد، ادعاهایی مبنی بر دست داشتن قاسم سلیمانی در دخالت در پرونده مهدی جهانگیری را مطرح کرد. احمدی نژاد مدعی شد که آزادی مهدی جهانگیری تحت تاثیر و وساطت قاسم سلیمانی، رئیس جمهور سابق رژیم امکان پذیر شد. این افشاگری‌ها و اظهارنظرها شبکه پیچیده روابط و دخالت‌های بالقوه اعضای خانواده جهانگیری در بخش‌های مختلف ساختار قدرت در جمهوری اسلامی را روشن می‌کند.

• از مقام دولتی تا کارآفرین؛ مهدی جهانگیری و امپراتوری گردشگری سمگا

مهدی جهانگیری، دارای مدرک کارشناسی مدیریت دولتی و کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی، هم‌اکنون دانشجوی مقطع دکترای رشته اقتصاد بین‌الملل است. فعالیت اقتصادی او از دوران ریاست جمهوری محمود احمدی نژاد و به خاطر اوج می‌گیرد. او بنیانگذار و موسس بانک گردشگری است.

جهانگیری در زمان ریاست مشایی بر "سازمان میراث فرهنگی و گردشگری" در دولت اول احمدی نژاد، در سمت "معاون سرمایه‌گذاری" این سازمان فعالیت می‌کرد تا این که روز ۱۸ آبان ۱۳۸۷ در جریان یک مراسم، ۱۲ خانم با لباس محلی، دف‌زنان بر روی سن ظاهر شدند و درحالی که قرآن را در سینی گذاشته بودند با حالات ریتیمیک آن را به قاری تحویل دادند.

برخی از مراجع تقلید قم به این موضوع اعتراض کردند و با افزایش اعتراض‌ها، مهدی جهانگیری، به عنوان برگزارکننده این همایش، از مقام خود استعفا کرد. مهدی جهانگیری، پس از استعفا، در سال ۱۳۸۸ شرکت خصوصی "سرمایه‌گذاری میراث فرهنگی و گردشگری ایران" (سمگا) را تاسیس کرد.

سمگا، شرکت مادر تخصصی و بازوی اجرایی گروه مالی گردشگری در حوزه گردشگری و هتلداری است. در حال حاضر، ابراهیم جهانگیری (برادر مهدی و اسحاق) رییس هیات مدیره این شرکت است.

شرکت سرمایه‌گذاری میراث فرهنگی و گردشگری ایران موسوم به سمگا با سرمایه ۲۰ میلیارد تومانی به ثبت رسید و تأسیس شد و به سرعت شش شرکت زیرمجموعه بزرگ را تشکیل داد. از جمله این شرکت‌های تابعه می‌توان به «بانک گردشگری» اشاره کرد که توانست سرمایه خود را از ۲۰۰ میلیارد تومان به ۶۰۰ میلیارد تومان افزایش دهد. اسفندیار رحیم مشای و حمید بقایی از سهامداران اولیه شرکت سمگا بودند و مدیرعامل این شرکت مهدی جهانگیری معاون سابق مشای در سازمان میراث فرهنگی و گردشگری است.

«سمگا»، سرمایه‌گذاری میراث فرهنگی و گردشگری ایران، علی‌رغم ظاهرش به‌عنوان یک شرکت خصوصی، اساساً یک نهاد تحت حمایت دولت است که ارتباط نزدیکی با سازمان میراث فرهنگی دارد. حتی قبل از افتتاح رسمی، یادداشت تفاهم قابل توجهی به اضمنا رساند که امتیازات منحصر به فردی را به این شرکت به اصطلاح "خصوصی" اعطا کرد. در این تفاهم‌نامه عملاً مسئولیت ساماندهی میراث فرهنگی به بهانه اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی به دستور علی خامنه‌ای، رهبر جمهوری اسلامی به سمگا تفویض شد. در اصل سازمان خصوصی‌سازی موظف بود فعالیت‌های محوله خود را در کلیه امور گردشگری، سرمایه‌گذاری‌ها و تسهیلات اعم از هتل‌ها، مجتمع‌ها و سهام شرکت‌های خود طبق برنامه زمانی کوتاه‌مدت مندرج در آیین‌نامه به بخش خصوصی واگذار کند.

حضور حمید بقایی و اسفندیار رحیم مشای (نزدیک‌ترین افراد به محمود احمدی‌نژاد، رئیس‌جمهور وقت) در زمان پذیره‌نویسی این شرکت در کنار خرید سهام آنها، پیام روشنی را برای فعالان اقتصادی بخش خصوصی داشت که «سمگا» از حمایت و پشتیبانی قوی دولت و مقام‌های مسئول برخوردار است. به عنوان یکی از رانت‌های دولتی دریافتی از مرجع دولتی، حق استفاده از ۳۱ هزار مترمربع زمین فرودگاه بین‌المللی خمینی در تهران به مدت ۲۵ سال و ساخت مجتمع هتل این فرودگاه بدون تشریفات قانونی و مناقصه به این مشارکت واگذار شد.

بر اساس اطلاعات رسمی بورس تهران، در حال حاضر اصلی‌ترین سهامداران سمگا عبارتند از: صندوق بازارگردانی گروه گردشگری ایران (۱۰٪)، صندوق سرمایه‌گذاری بانک گردشگری (۵٪)، شرکت تجارت بین‌المللی دل عالم ایرانیان (۴٪)، شرکت فراز عمران آریانا (۳،۵٪)، شرکت جامدسازان آرمان (۳،۱۷٪)، شرکت طلایه داران تجارت کاسپین (۳،۱۳٪) و شرکت سرمایه‌گذاری الوند (۳،۰۹٪).

از جمله شرکت‌های زیرمجموعه سمگا می‌توان به بانک گردشگری، شرکت اقتصادی نگین گردشگری ایرانیان، شرکت فراگستر فدک اسپادان، شرکت توسعه گردشگری آریا زیگورات، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران و شرکت توسعه سرمایه‌گذاری مهر و ماه اشاره کرد. سمگا همچنین شرکت‌های لیزینگ گردشگری، سرمایه‌گذاری لقمان، ساختمان تندیس تجارت باختر، توسعه مجتمع‌های خدماتی و رفاهی پارس زیگورات و بهره‌برداری و تامین هتل‌های رکسان را در اختیار دارد.

از طرفی سمگا مورد توجه اسحاق جهانگیری نیز قرار گرفت. از جمله می‌توان به تاکید اسحاق جهانگیری در مناسبت‌های مختلف بر تمرکز دولت بر توسعه صنعت گردشگری اشاره کرد تا جایی که او با حضور در دوازدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری در سال ۱۳۹۶، حوزه گردشگری را یکی از موضوعات و البته از موفقیت‌ها در برنامه کاری خود دانست. همچنین به عنوان معاون اول رئیس‌جمهور در تاریخ ۳۱ شهریور ۱۳۹۱ در سفر به اصفهان از اعطای تسهیلات ویژه به بخش خصوصی و سرمایه‌گذاران برای توسعه زیرساخت‌های گردشگری کشور خبر داد.

• ظهور سریع مهدی جهانگیری: از رهبر اقتصادی دوران پساتحریم تا یک امپراتوری از شرکت‌ها

پس از امضای توافق هسته‌ای سال ۲۰۱۵ میان ایران و قدرت‌های غربی (موسوم "برنامه جامع اقدام مشترک" با نام اختصاری "برجام")، کمیسیون به نام «ستاد اقتصادی پساتحریم» در اتاق بازرگانی ایران تشکیل شد و مهدی جهانگیری ریاست آن را بر عهده داشت. وظیفه این نهاد تازه‌تأسیس ایجاد فرصت‌های تجاری بین ایران و غرب اعلام شد؛ نغدی زیر نظر مهدی جهانگیری.

مهدی جهانگیری، شرکت‌های متعددی را تحت کنترل خود دارد؛ او از جمله مدیر گروه مالی گردشگری است. این هلدینگ متشکل از پنج هلدینگ اصلی در حوزه‌های پولی و مالی، گردشگری، صنعت و معدن، نفت گاز و انرژی، عملیات ساختمان است. شرکت‌های زیرمجموعه این گروه مالی در زمینه پولی و بانکی عبارتند از: بانک گردشگری، شرکت صرافی گردشگری، شرکت سرمایه‌گذاری انبوه‌سازی پارس میکا کیش، شرکت توسعه فناوری اطلاعات گردشگری ایران، شرکت رایانمهر، شرکت نگین افق نیایش، شرکت لیزینگ گردشگری، کارگزاری آگاه و بیمه آرمان.

بانک «گردشگری» از بدو تاسیس تاکنون شاهد افزایش سرمایه قابل توجهی از ۲۰۰ میلیارد تومان به ۶۰۰ میلیارد تومان بوده است.

• مهدی جهانگیری: چهره‌ای مرتبط با پولشویی در سینمای ایران

مهدی جهانگیری در حدود سال‌های ۱۳۹۰ تا ۹۱ به دلیل دست داشتن در پولشویی در صنعت سینمای ایران در میان علاقه‌مندان به سینما شهرت پیدا کرده است. ادعا می‌شود که او از سینما برای تسهیل فعالیت‌های مالی غیرقانونی، به‌ویژه با تولید فیلم‌های پرهزینه و در عین حال بی‌سود استفاده می‌کرد.

یکی از نمونه‌های قابل توجه فیلم «شهرموش‌ها ۲» به تهیه‌کنندگی علی سرتیپی و منیژه حکمت است. این تولید از شرکت بازرگانی بین‌المللی «هم‌وطا آریا» وابسته به گروه مالی گردشگری جهانگیری سرمایه‌گذاری شده است. تراکنش‌های مالی و منابع مالی فیلم‌نگارانی‌های گسترده‌ای را در مورد فعالیت‌های احتمالی پولشویی در قالب این پروژه سینمایی ایجاد کرده است.

همچنین مهدی جهانگیری با حمایت بانک گردشگری فیلم «خاله قورباغه» به کارگردانی افشین هاشمی و تهیه‌کنندگی فرشته طائرپور را کارگردانی کرد. این تولید خاص ۵۵۰ میلیون تومان از سوی سازمان دولتی فارابی به همراه سایر منابع حمایت مالی دریافت کرد.

یکی دیگر از چهره‌های مرتبط با سینمای ایران فرشته طائرپور است که در هیئت مدیره خانه سینما حضور دارد. طائرپور همچنین به عنوان یکی از داوران جشنواره معتبر فیلم دولتی «فجر» حضور دارد. علاوه بر این، طائرپور با محمد بهشتی، رئیس سابق سازمان میراث فرهنگی، ارتباط فامیلی دارد. شایان ذکر است طائرپور در جریان انتخابات ۱۳۹۶ در فیلمبرداری فیلم تبلیغاتی اسحاق جهانگیری، برادر مهدی جهانگیری نقش داشته است. طائرپور مردادماه سال ۱۴۰۰ درگذشت.

• چهره جنجالی مهدی جهانگیری؛ امضای قرارداد ۲۰ هزار میلیارد تومانی با قرارگاه وابسته به سپاه

روز ۱۷ آبان‌ماه سال ۱۳۹۹ توافقنامه ۲۰ هزار میلیارد تومانی برای توسعه مجتمع فولاد بناب بین گروه مالی گردشگری به ریاست مهدی جهانگیری و قرارگاه خاتم الانبیا وابسته به سپاه پاسداران امضا شد. سعید محمد، فرمانده قرارگاه خاتم الانبیا با دفاع از امضای این قرارداد گفته بود که این قرارگاه از «۱۰ سال پیشتر» نیز با بانک گردشگری، به ریاست مهدی جهانگیری قرارداد داشته است.

امضای این قرارداد از آن جهت مهم بوده که مهدی جهانگیری پیشتر در مهرماه سال ۱۳۹۶ به اتهام «اخلال اقتصادی» توسط سپاه استان کرمان بازداشت شده بود. اسفند همان سال قوه قضاییه اعلام کرد که این متهم با تودیع وثیقه آزاد شده است. او سرانجام در بهمن‌ماه سال ۱۳۹۹ به جرم قاچاق حرفه‌ای ارز و تحصیل مال نامشروع، به چهار سال حبس و جزای نقدی محکوم شد.

گفتنی است قرارگاه خاتم‌الانبیاء از مجموعه مهمترین نهادهای سپاه پاسداران به شمار می‌رود و بر بسیاری از پروژه‌ها در سراسر ایران در موضوع‌های مختلف، تسلط دارد.

• ابراهیم جهانگیری: سمت‌های مختلف مدیریتی و همکاری با برادران

ابراهیم جهانگیری فرزند ارشد خانواده جهانگیری با حمایت برادرانش مسئولیت‌های مدیریتی را بر عهده گرفته است. وی متولد ۱۳۳۶ است. ابراهیم جهانگیری تا قبل از سال ۱۳۹۲ از شهرت چندانی برخوردار نبود. اما پس از انتخاب برادرش اسحاق جهانگیری به عنوان معاون حسن روحانی، ابراهیم جهانگیری جزو اولین مدیرانی بود که در استان کرمان سمتی را به دست آورد. وی در دولت اصلاحات خاتمی به عنوان معاون اداره کل آموزش و پرورش کرمان فعالیت می‌کرد و در دولت‌های نهم و دهم بازنشسته شد.

طبق اطلاعات موجود، ابراهیم جهانگیری در سال ۱۳۹۳ با حضور در شرکت «بانی آسای آریانی» وارد فعالیت‌های اقتصادی شد. در سال ۱۳۹۵ مهدی جهانگیری، رئیس گروه تأمین مالی گردشگری، ابراهیم جهانگیری را به عنوان معاون برنامه‌ریزی و توسعه سرمایه انسانی گروه تأمین مالی گردشگری منصوب کرد.

ضمیمه‌ها:

لیست شرکت‌های که مهدی جهانگیری در آن فعالیت داشته است

ردیف	نام شرکت	سمت	وضعیت	طول دوره
1	گروه مالی گردشگری ایرانیان نوآور	مدیرعامل و رئیس هیئت مدیره	فعال	22/04/1398 تا کنون
2	گسترش صنایع و معادن ماهان	رئیس هیئت مدیره	منحل شده	16/04/1398 تا کنون
3	پالیز نگین هیراد	رئیس هیئت مدیره	خارج شده	29/08/1397 تا 12/08/1398
4	بانک گردشگری	رئیس هیئت مدیره	خارج شده	25/06/1397 تا 19/08/1398
5	اقتصادی نگین گردشگری ایرانیان	رئیس هیئت مدیره	خارج شده	08/02/1397 تا 08/10/1397
6	فرو نگین ایرانیان	رئیس هیئت مدیره	خارج شده	01/02/1397 تا 29/07/1397
7	توسعه خدمات ساختمانی پارس کیمیا	رئیس هیئت مدیره	خارج شده	30/11/1396 تا 10/10/1397
8	اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی تهران	نایب رئیس هیئت مدیره	خارج شده	25/09/1396 تا 03/02/1398
9	خبریه پردیس مهر مادرکریمان	نایب رئیس هیئت مدیره و عضو هیئت مدیره	فعال	21/06/1396 تا کنون
10	سرمایه گذاری میراث فرهنگی و گردشگری ایران	رئیس هیئت مدیره	فعال	21/03/1396 تا کنون
11	بنیاد نیکوکاری یاس فاطمه النبی	رئیس هیئت مدیره	فعال	09/02/1396 تا کنون
12	گروه مهندسی و فناوری صنعت نفت و گاز لاوان	رئیس هیئت مدیره	فعال	27/06/1395 تا کنون
13	توسعه فرآوری صنایع و معادن ماهان سیرجان	رئیس هیئت مدیره و نایب رئیس هیئت مدیره	خارج شده	02/04/1394 تا 24/01/1395
14	توسعه بازرگانی ایرانیان نوآور	رئیس هیئت مدیره	فعال	15/10/1393 تا کنون
15	توسعه اقتصادی ایرانیان نوآور	رئیس هیئت مدیره	خارج شده	15/10/1393 تا 02/05/1396
16	نوآوران کالای شرق	رئیس هیئت مدیره	خارج شده	01/10/1393 تا 09/05/1395
17	تلاشگران اندیشه کاراد	رئیس هیئت مدیره	خارج شده	25/03/1393 تا 09/02/1397

18	باشگاه گردشگری ایرانیان	رئیس هیئت مدیره	خارج شده 01/05/1392 تا 02/05/1394
19	توسعه گردشگری آریا زیگورات	رئیس هیئت مدیره	خارج شده 03/04/1392 تا 21/02/1394
20	توسعه ایرانگردی و جهانگردی	عضو هیئت مدیره	خارج شده 26/05/1387 تا 03/12/1387

لیست شرکتهایی که مهدی جهانگیری همچنان در آن فعال است

ردیف	نام شرکت	شماره ثبت	شناسه ملی	کد پستی
1	شرکت گروه مالی گردشگری ایرانیان نوآور	3207	14004740542	1994814867
2	موسسه خیریه پردیس مهر مادرکریمان	1394	14004410710	
3	سرمایه گذاری میراث فرهنگی و گردشگری ایران	350282	10103992454	1967863614
4	بنیاد نیکوکاری یاس فاطمه النبی	34502	14004339916	1994814867
9	شرکت گروه مهندسی و فناوری صنعت نفت و گاز لاوان	422066	10320745958	1994814861
11	شرکت گروه مهندسی و فناوری صنعت نفت و گاز لاوان	422066	10320745958	1994814861
	شرکت توسعه بازرگانی ایرانیان نوآور	466137	14004658761	1965949313

لیست شرکتهای ابراهیم جهانگیری در آن فعالیت داشته است

ردیف	نام شرکت	سمت	وضعیت	طول دوره
1	توسعه مجتمع های خدماتی رفاهی پارس زیگورات	رئیس هیئت مدیره	فعال	13/09/1398 تا کنون
2	احیا استیل فولاد بافت	رئیس هیئت مدیره	فعال	15/07/1398 تا کنون
3	توسعه امید افق گردشگری	عضو هیئت مدیره	فعال	22/07/1397 تا کنون
4	تلاشگران اندیشه کاراد	رئیس هیئت مدیره	فعال	25/06/1397 تا کنون
5	تندیس تجارت باختر	رئیس هیئت مدیره	خارج شده	06/03/1397 تا 18/02/1398
6	توسعه فناوری اطلاعات گردشگری ایران	عضو هیئت مدیره	خارج شده	29/03/1396 تا 27/03/1398
7	توسعه گردشگری آریا زیگورات	رئیس هیئت مدیره	خارج شده	21/02/1396 تا 07/10/1398
8	بنیاد نیکوکاری یاس فاطمه النبی	عضو هیئت مدیره	خارج شده	06/02/1396 تا 09/02/1396
9	میکا راد آتیه کیش	رئیس هیئت مدیره	فعال	14/09/1395 تا کنون
10	باشگاه گردشگری ایرانیان	نایب رئیس هیئت مدیره	خارج شده	10/08/1395 تا 09/10/1397
11	بانی آسای آریایی	مدیرعامل	فعال	09/08/1394 تا کنون

شرکتهایی که ابراهیم جهانگیری همچنان در آن فعال است

ردیف	نام شرکت	شماره ثبت	شناسه ملی	کد پستی
1	توسعه مجتمع های خدماتی رفاهی پارس زیگورات	357739	10104064976	1967863618
2	احیا استیل فولاد بافت	1623	14005000583	1518715814
3	توسعه امید افق گردشگری	412764	10320651534	1435874391
4	تلاشگران اندیشه کاراد	408285	10320594260	1986633953
9	میکا راد آتیه کیش	13282	14006399817	7941898472
11	بانی آسای آریانی	1103	10630177123	7556515521